

Tänään ohjelmassa sosiaalista kehitystä

- Temperamentti, vauvan persoonallisuuden biologinen perusta (s. 87-90)
- Kiintymyssuhde, vauvan sosioemotionaalisen kehityksen perusta (s. 53-59)

SANGUINE

CHOLERIC

MELANCHOLIC

PHLEGMATIC

Mikä on
temperamentti?

Temperamentti (s. 87 ->)

- **Temperamentti** on pitkälti geenien pohjalta muodostuva yksilöllinen tapa reagoida
- Alkaa näkyä jo aivan pienestä vauvasta
 - aktiivisuus
 - uusiin tilanteisiin reagoiminen
 - ärsykeherkkyys
 - tarkkaavaisuuden kesto
 - hyväntuulisuus
 - rytmisyys
- Yksilön hyvinvoinnin kannalta tärkeää on ympäristön ja temperamentin yhteensopivuus, ns. **goodness of fit**

Millaiset
temperamenttipiirteet
tekevät vauvasta
vanhemman kannalta
helppohoitaisen? Entä
vaikeasti hoidettavan?

Thomas & Chess: Kolme temperamenttityyppiä

TEMPERAMENTTITYYPIT JA NIIHIN LIITTYVÄT PIIRTEET

Helpon vauvan temperamentti

- melko aktiivinen
- nauravainen
- rauhoittuu nopeasti
- ei pelokas eikä herkkä reagoimaan
- tarkkaavainen

Vaikean vauvan temperamentti

- erittäin aktiivinen
- ei kovin nauravainen
- rauhoittuu hitaasti
- pelokas ja herkkä reagoimaan
- ei tarkkaavainen

Hitaasti lämpiävän vauvan temperamentti

- melko passiivinen
- ei kovin nauravainen
- rauhoittuu hitaasti
- ei pelokas eikä herkkä reagoimaan
- melko tarkkaavainen

Rothbartin temperamenttimalli

REAKTIIVISUUS

Taipumus kokea
myönteisiä tunteita

tyypillisiä piirteitä:

- aktiivisuus
- hymyily ja nauru
- mielihyvä voimakkaista tunteista
- lähestyminen

Taipumus kokea
kielteisiä tunteita

tyypillisiä piirteitä:

- turhautuminen
- pelko
- epämukavuus
- surullisuus

ITSESÄÄTELY

tyypillisiä piirteitä:

- rauhoitettavuus
- herkkyys havaita aistiärsyksiä
- tarkkaavaisuuden kontrollointi

Temperamentti säilyy läpi elämän!

IKÄKAUSIVAIHTELUN VUOKSI SAMA TEMPERAMENTTIPIIRRE VOI
ERI IÄSSÄ ILMETÄ ERI TAVALLA. KEHITTYY AIKUISIÄSSÄ
PERSOONALLISUUDEKSI.

Temperamentin ja ympäristön vuorovaikutus

- Temperamenttia ei voi muuttaa!
- Temperamentti herättää ympäristössä reaktioita (=evokatiivinen vuorovaikutus).
 - Esim. herkästi reagoiva vauva voi herättää vanhemmassa jopa aggressiota.

The Shaken Baby Syndrome triad

Retinal
hemorrhaging

Brain
swelling

Subdural
hematoma

ALBERTO CUADRA/
THE WASHINGTON POST

